

berač — „v koranu piše prerok, da vsi pravoverni Muselmani so si bratje. Gospodar bratec! ker sva tedaj brata, hajd! deliva si premoženje; meni pol in tebi pol carstva.“ — Sultan se nasmeja beračevim besedam, ter mu podari sreberen denar. Turčin ogleduje dar na obe strani in majaje z glavo reče: „Gospodar bratec! kakšna je ta delitva? Ti imaš zlata in srebra, da bi ga vsi mezgi Carigradski nesti ne mogli, moji otroci pa stradajo doma, da bi se jim kmalo zaraslo gerlo od lakote. To ni delitva, ampak mala milošnja.“ Sultan reče na to: „Ako bi vsaki moj brat prišel, da delim ž njim carstvo, še bi mogel ti kaj od tega svojega denarja nazaj dati“, in s temi besedami odide. To se je vendar Turčinu vse preneverjetno zdelo, toraj pravi: „Ali laže car, ter je sam siromak, — al laže prerok, da smo Turčini bratje, — al pa lažeta obedva, ker sem revež lačen z bratstvom in brez bratstva.“

Poleg „Neven-a“ J. Levičnik.

Moč ljubezni.

Kaj neki pri blisku pomeni,
Da v zlato iglico hiti,
Oblak zapustivši ognjeni
Na zadnje u zemljo beži?

Otroka ljubezen unema,
Ga mamico božat' uči,
Da deček jo gladi, objema,
Prijazno jo gleda v oči.

Magnét je prečudna ljubezen,
Ki vabi ga k ljubi tako,
Da skoplje obupen si brezen,
Ak zveze ne najde si ž njo.

V ljubezni je mati užgana,
Da štarka ko risa nori,
Ah skerbna, vsa mu udana
Za njega se smert' ne boji!

K železju gré kósec železen,
To 'z fizike skušnja pové;
V železu, železu ljubezen!
Kako bo kaj druž'ga brez nje?

Kaj veže vaj', mesec in zemlja,
Kaj vrača prot solncu nazaj?
Kaj strinja ozvezdje in spremlja?
Ljubezen je tisti deržaj!

Še kaplica h kaplici skoči,
Dve ljuči skup huje gor'te:
Ljubezen jimá je h pomoči,
Ljubezen kraljuje čez vse!

P.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Dervanja na Štaj. Z letino smo letos zares presrečni; v vseh slovenskih goricah do Lutomera, Ptuja in do dobrega našega mejaša sv. Verbana pri Mariboru se povsod veselje razodeva nad bogatimi pridelki. Bojazen, da vino ne bo dobro, je zginila kakor megla pred soncom: veselo ukanje, petje, pokanje možnarjev in ropotanje klopčev je znamenje bilo, da je mili Bog blagoslovil tudi naše tersje. Ajda se je dobro zavezala in nam bo povernila lansko zgubo; še za prostor ji je tesno šlo, ker so gumne in parme vse polne ozimine. Le naš krompir zlo boleha; tudi cvečke *) so hirale, ker je listje neka rija napadla in je sadje zaostalo; tudi družega sadja je malo, zato so že tudi jabelka vse pokupljene, vagán po 2 gold., — le pre-zgodaj se tergajo, ker je za zimske še konec tega mesca čas. Panjovi so bili težki; mnogo rojev je priletelo k nam celó iz družih krajev. Jakopič.

Iz Braslovč na Štaj. — Letina je tukaj taka, da si bolje misliti ne moremo, pa vreme, kakor pač malo kdaj. Koruze, ajde, vina imamo obilo, in tudi drugi pridelki so kmeta razveselili.

Iz Tersta 20. okt. — Za gotovo morem „Novicam“ povedati, da je v pogodbi zastran prepušenja dunajsko-terzaške železnice najspredaj izrečeno, da imajo tisti, kateri so jo prevzeli, železnico od Zidanega mosta do Siska najpervo dodelati. To je za Terst kakor tudi za Ljubljano zlo zanimivo. — Danes smo obhajali posve-

čenje treh novih zastav koroškega regimenta, baron Prohaska št. 7 prav slovesno. Morda bodo Gorenci kaj več o tej slovesnosti zvedli od svojih sinov, ki so je bili deležni. — Za Resselov spominek se je nabralo doslej 8693 fl. in 12 kr.; gospod nadvojvoda Janez so poslali tudi 50 fl. za-nj. — V Gradiški se pokorí ta čas blizo 300, v Kopru 860 hudodelcov. — S tergatvo smo še precej zadovoljni, piti moramo pa vedno še drago — kislico!

Iz Mehovega na Dolenskem 18. okt. Dolenska tergatev je bila pretečeni teden dokončana. Letos so bili dolenski vinorejci še precej pri volji dober svet, ki so jim ga „Novice“ v 39. listu t. l. dale, poslušati, in radi bi bili še dalje s tergatvijo čakali, ako bi jim grojzdje ne bilo tako zlo gnjilo. Mošt je še precej sladak, in nekteri vinorejci so ga letos čuda več od lani dobili, tako da jim je posode primanjkovalo. — Kup se še nič ne vé, — menda se bo po 2 gold. estrajsko vedro prav lahko kupilo; sedaj ga nekteri še celó po 4 dvajsetice ponujajo. Ko smo bili 6. in 7. oktobra v nekterih goricah št. Kocijanske fare, smo vidili v Lepstanu, v Bojiniku in v Hrastniku prav zdravo in zrelo grojzdje, ko so ga bili vinorejci ravno tergati pričeli; toraj mislimo, da tam se bo dobra kapljica dobila. J. O. Lepstanski.

Iz Ljubljane. Vsak Ljubljančan je poznal tistega častitljivega starčka, ki ga je že več let vsaki dan neki pôsel v cerkev peljal, ker oči so ga že tako zapustile, da si ni upal več sam med ljudi. Tega starčka smo v saboto pokopali, — bil je c. kr. dosluženi profesor cerkvenega prava in cerkvene zgodovine, visokoučeni gospod dr. Juri Dolinar, ki je 21. dan t. m. v 96. letu svoje starosti umerl. Verli mož je dokaj na svetu doživel. Rojen od revnih staršev v Hotavljah v Poljanski fari je prišel v Ljubljano v šolo, kjer je živež imel pri frančiškanih, ko so bili še v starem samostanu, kjer so dandanašnje šole; rajnka častita patra Hugo Vodnik in Honorat Vadlav sta mlademu šolarčku posebna dobrotnika bila. Pod jezuiti je male in velike šole doveršil. Bistra glavica ga žene na Dunaj, kjer je njegov stric, naš slavnoznani rojak dr. J. Dolinar, na vseučilišču profesor bil in kjer je tudi on dohtarstvo pravoznanstva dosegel. Potem pride spet v Ljubljano, se malo časa s pravnimi pečá, pa kmalo je bil za učnika cerkvene postave in cerkvene zgodovine na bogoslovskem učelišču izvoljen. Mnogoteri njegovih učencov so vikši duhovni pastirji, ki še živijo, ali so že pred njim umerli. Omenimo memogredé le še to, da latinski jezik mu je tako gladko tekkel, da je zvonec nosil med vsemi svojimi tadanjimi verstniki. Pobožni mož, da malo takih, je bil od nekđaj pomočnik revežev, posebno pa revnih študentov; iz lastne skušnje je vedil, kako dobro dé milošnja ubogemu učencu! Hčerka in žena ste dolgo pred njim šle na uni svet; le edini sin, sedaj svetovavec pri c. k. terzaški nadsodni, je med obilno množico Ljubljančanov, ki so spoštovanemu starčku zadnjo čast skazali, spremil svojega očeta na pokopališče. Bodi mu zemljica lahka! SeneCta ad CoeLos VoCat — Ibi patria Mea! — V pondelj zvečer je po dolgi pljučni bolozni umerl katehet tukajšnega gimnazija, častiti gosp. Anton Globočnik.

Iz Ljubljane. V četrtek, 4. dan prihodnjega mesca novembra bode na Poljanah na vertu kmetijske družbe dopoldne in popoldne očitna preskušnja učencov kmetijske šole. Povabljen je vsak, komur je mar za napredek domačega kmetijstva, naj pride poslušat. Kakor so preskušnje učencov kovaške in živinozdravilske šole v domačem slovenskem jeziku, tako bode tudi ta, tedaj razumljiva vsakemu domačinu.

Novičar iz raznih krajev.

Iz Dunaja. „Militär-Ztg.“ piše: Kakor je slišati, so presvitli cesar ukazali, da se imajo pravilski oddelki

*) Pravijo, da so Slovani o preseljevanji iz gornje Azije cvečke čez kraljske gore prinesli, in je tedaj ime cvečka (Zwetschke) slovansko; potem bi se imena tega sadú lože vredile: sliva za „Pflaume“, cvečka za „Zwetschke“, češplje pa za obče ime po slavnem Liegel-nu. Pis.

in število uradnikov pri najvišjih civilnih in vojaških oblastnih, kakor tudi vsled tega pisarije zmanjšati v vseh rečeh civilnega in vojaškega upravitstva. Ker bo ta naredba ne samo dnarstvu hasnovita, temuč tudi za olajšanje opravil cesarstva zelo koristna, je slišati, da se vse najvišje oblastnije podvigujejo, da bodo to povelje presvitlega cesarja v vsakem oziru popolnoma spolnile.

— C. k. dnarstveno ministerstvo je dalo vediti, da dohodnine (Einkommensteuer) ne plačuje: v drugem razredu (klasu), kdor nima čez 630 fl., v tretjem razredu pa, kdor nima čez 315 gold. novega dnarja letnih dohodkov. — Dalje je c. kr. dnarstveno ministerstvo na znanje dalo: Za pisma in poslatve v križnem zvezku so nove znamke marke narejene po 2, 3, 5, 10 in 15 novih krajcarjev. Po vseh Svetih 1858 se bodo prodajale na poštah in pri tistih, kateri imajo pravico jih prodajati, samo nove znamke; tisti pa, kateri imajo dosedanjih znamk še kaj, jih sme v mesecu novembru in decembru 1858 še rabiti. Po novem letu 1859 se ne smejo pa več za pisma ali poslatve v križnem zvezku rabiti.

— Po razpisu c. kr. ministerstev notranjih in dnarstvenih zadev od 30. septembra 1858 bo v prihodnjem letu 1859 za deželne potrebe in za oprosteno zemljiš plačevati priklad od vsacega goldinarja cesarskih davkov v novem dnarju in sicer: na Krajskem za deželne potrebe 12 $\frac{1}{2}$ kr., za oprosteno zemljiš 25 in $\frac{8}{10}$, skup 38 $\frac{3}{10}$ kr. nov. dnarja; na Štajarskem: za deželne potrebe 11 kr. 6 desetink, za oprosteno zemljiš pa 21 kr. in 7 desetink, skup 33 $\frac{3}{10}$ kr. novega dnarja; na Koroškem: za deželne potrebe 15 kr., za oprosteno zemljiš pa 23 kr. in 3 desetinke, skup 38 $\frac{3}{10}$ kr. nov. dnarja; na Goriškem: za deželne potrebe 4 kr. in 2 desetinki, za oprosteno zemljiš pa 13 kr. in 3 desetinke, skup 17 $\frac{1}{2}$ kr. novega dnarja; v Istri: za deželne potrebe 3 kr. in 3 desetinke, za oprosteno zemljiš pa 16 kr. in 7 desetink, skup 20 kr. novega dnarja.

— Brati je, da so presvitli cesar za štiri prihodnje leta ustanovili celo armado na 551 tavžent in 100 vojakov, in da se ima te leta po 85 tavžent novincov jemati. V letih 1857 in 1858 jih je bilo vzetih po 103 tavžent 115 v vojaški stan; tedaj se jih bo jemalo naslednje štiri leta po 18 tavžent 115 mož, ali blizo za šesti del armade menj, kakor pretečene leta.

— Deželni cerkveni zbor se je danes začel. O zvonjenju vseh zvonov so šli duhovni zborniki iz nadškofovega poslopja v stolno cerkev sv. Štefana, raznoredni mnih najnaprej, za njimi pa svetni duhovni, nadškofijski korarji, prošti in provincijali, škofi in nazadnje Njih eminencija, prečastiti gosp. kardinal in nadškof dunajski. Koj po slovesni službi božji je bila prva seja tega zbora v cerkvi sami, v za to predeljenem prostoru.

Iz Českega. K veliki slovesnosti, s katero bodo 10. novembra v Pragi spomenik rajnega grofa Radecki-ta razgernili, se bodo tudi presvitli cesar s cesarico peljali in bodo ondi nekaj dni ostali.

Iz Solnograškega. V Solnogradu je padel že 15. t. m. prvi sneg, kateri je pa le nekoliko ur obležal. V Monakovem na Bavarskem je pa neki že v noči med 12. in 13. t. m. naletoval.

Iz Lombardije. Iz Milana. Grofa Castellani in Freschi bota šla v Kino, vidit, kako ondi židne gosence redé in ali bi ne bilo dobro in koristno, kineške gosence v Evropi zarediti. Naročenega je že blizo 20,000 unč semen kineških židnih gosenc.

Iz Bosne. „Agr. Ztg.“ piše: Nad Bosno se zopet črni oblaki zberajo. 6. oktobra je dohitela v selu Bro-

naku, v gradačaški nahiji pravična osoda zatiravca Redžida bega Gradačevića; umorjen je bil in vsled tega so se vzdignili kristjani zoper svoje zatiravce; blizo 10 tavžent jih je že zbranih, ki so v tri tabore razdeljeni. Slišati je, da so bili v dosedanjih bitvah še vselej Turki premagani. Poslopja turških opravnikov so vse požgane. — Uzrok temu je bilo poberanje tretjine.

Iz Srbije. Najnoveji časniki pišejo, da je skupščina do maja prihodnjega leta odložena. Garašanin je prevzel predsedništvo ministerstva. Bil je prejšne leta velik zopernik Rusov, pa velik prijatelj Francozov; sedaj je prijatelj z Vučićem, prijatelom Rusov; iz tega sklepajo ljudje, da ste ruska in francozka vlada enih misel zastran tega, kako jima bo ravnati v politiki, kar se Srbije tiče.

— Ker so ministri odstopili, piše „Agr. Ztg.“, še ni gotovo, ali bo skupščina ali ne.

Iz Rusije. „Nord. Biene“ popisuje stan Turčije tako, da se dá misliti, da mora Turčija razpasti ne samo v Evropi, ampak tudi v Azii in Afriki.

— Pisma iz Petrograda so govorile o naklepu zoper življenje cara Aleksandra, kterelega deležnike so pa o pravem času prijeli in zaperli.

Iz Nemškega. Iz Berlina. Kraljevič pruski je 20. t. m. odperl kot vladnik državni zbor z nagovorom, v katerem je med drugimi rekel: Vzel sem težko breme in odgovornost vladije na svoje rame s terdno voljo, še dalje storiti, kar zahtevajo deželna ustava in postave od mene; svest sem si pa tudi, da bo državni zbor enako delal. Zedinjena komisija je sklenila, državnemu zboru priporočiti, da spozná potrebnost vladbe. — V Berlinu težko čakajo zvediti, kako se bo državni zbor obnašal.

Iz Francozkega. Kar so časniki pisali o umoritvi konsulov v Tetuanu, je vse gola laž, in družega se iz Maroke nič ne sliši, kakor da se v tej deželi ljudje zlo puntajo.

Iz Turškega. Velika repatica je zginila že skoraj iz severnega obnebj evropskega — piše nekdo iz Carigrada, — pri nas se pa ljudje ne morejo nagledati in — nazijati te krasne zvezde o jasnih večerih. Kakor povsod ugibajo tudi Turki to in uno; najzanimivija je ta, da pravijo: Repatica je prišla ponovit slavo Turčije: Njeni rep ne pomeni nič družega, kakor Aiputte (perje) na Sultanovem turbanu. Prav terdi Turki pa terdijo še več, in pravijo, da bo repatica prešérne franke (to je, Evropejce) iz Turčije izmedla!

Iz Moldove in Valahije. Francozki ministerski predsednik grof Valevski je razposlal vsem francozkim poslancom in diplomatičnim agentom depešo od 20. avgusta, v kateri razklada in upravičuje v Parizu skovano ustavo Moldove in Valahije, ob enem pa se Moldo-Valahom nekako poklone, za kar se mu bodo gotovo za vselej zahvalili. Valevski namreč pravi, da zlo presežejo politične uredbe, ktere dobite knežii, stopnjo omike Moldo-Valahov; da se pa deželi ozdravite globoko vkorenjenega pohabljenja, se mora to izročiti ali možem skušene kreposti in imenitnosti ali pa parlamentu. Ker pa med njimi ni mož skušene kreposti in imenitnosti, je francozka vlada se izrekla za parlament ali državni zbor.

Iz Amerike. V Novem Jorku je velike poslopje imenovano „Krystall-Palast“ pogorelo, katero je bilo namenjeno za mnogotere obertnijske in kmetijske razstave. Škoda je več milijonov velika. Zgorel ni nihče.

Dostavek. V poslednjem listu je pri sestavku „O panonskem jeziku“ izostalo ime gosp. pisatelja: Dav. Terstenjaka.